

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419202588
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6419202588.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Danice Kočičkovej, vo veci starostlivosti o maloletú O. J., narodenú XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov - matky T. J., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. G. Y. XXX/X, XXX XX Y. J. a otca H. Pavlendu, narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. O. T. XXXX/X, XXX XX Y. J., právne zastúpeného Mgr. Petrom Mačajom, advokátom, Ul. Dolná 7, 96 901 Banská Štiavnica, o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 26P/89/2019-110 z 2. marca 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „súd prvej inštancie,“ resp. „prvoinštančný súd,“ event. „okresný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 02. 03. 2020 návrh otca H. E., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „otec“) na zníženie výživného na maloletú dcéru O. J., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletá,“ resp. „maloleté dieťa“) zamietol (I. výrok). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že otec sa návrhom domáhal zníženia výživného na maloletú, ktoré mu bolo určené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 20P/14/2018-45 zo dňa 13. 12. 2018, právoplatným dňa 08. 01. 2019, v sume 150,- Eur mesačne, a to na 50,- Eur mesačne, počínajúc od 01. 08. 2019, so splatnosťou vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovenia § 121 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), § 62 ods. 1, 2, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „Zákon o rodine“).

Súd prvej inštancie mal preukázané, že rodičia maloletej nie sú (ani neboli) manželmi a nežijú v spoločnej domácnosti. Rodičovské práva a povinnosti k maloletej boli upravené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 20P/14/2018-45 zo dňa 13. 12. 2018, právoplatným dňa 08. 01. 2019, ktorým bola maloletá O. zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Otcovi bola uložená povinnosť platiť na maloletú výživné v sume 150,- Eur mesačne, počínajúc od 23. 07. 2018, so splatnosťou vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky a nedoplatok na výživnom splatnom za obdobie od 23. 07. 2018 do 31. 12. 2018 v sume 443,55 Eur zaplatiť v splátkach po 20,- Eur mesačne spolu s bežným výživným. Styk otca s maloletou O. nebol upravený. V čase rozhodovania súdu bývala matka spolu s maloletou O., ďalšou dcérou I. J. a otcom maloletej I. v Y. J. v 2-izbovom mestskom byte tzn. v rovnakom mieste bydliska ako i v súčasnosti. Matka bola na materskej dovolenke. Za nájom platila 180,- Eur mesačne, 25,- Eur mesačne za elektrinu, 4,64 Eur mesačne koncesionárske poplatky. Matka preukázala pravidelné náklady na maloletú v sume okolo 330,- Eur mesačne (obedy v škole 25,- Eur, školský klub 10,- Eur, desiata 10,- Eur, cestovné do školy 20,- Eur, školské pomôcky a výlety 20,- Eur, lieky 10,- Eur, stravovanie v domácnosti, obliekanie, hygiena a iné).

Maloletá O. navštevovala Základnú školu G. L. v Y. J., prvý ročník. Mala zdravotné problémy, preto raz za dva mesiace navštevovala reumatológiu v Banskej Bystrici. Otec sa zdržiaval v Nemecku na neznámej adrese a pracoval v oblasti stavebníctva. Inú vyživovaciu povinnosť okrem maloletej O. nemal. Výšku svojich príjmov ani nákladov na živobytie súdu prvej inštancie nepreukázal.

Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje v prípade ak nastane zmena pomerov zmeniť aj bez návrhu (u maloletých detí) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom. Takáto zmena je prípustná od času, kedy došlo k zmene pomerov. Za zmenu pomerov v zmysle Zákona o rodine nemožno považovať akúkoľvek zmenu, avšak len takú zmenu, ktorá sa závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu o výške výživného. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že u účastníkov konania nedošlo k takým zmenám pomerov, ktoré by odôvodňovali zníženie výživného na maloleté dieťa a preto návrh otca posúdil ako nedôvodný.

Súd prvej inštancie konštatoval, že otec návrh na zníženie výživného odôvodnil tým, že od predchádzajúceho rozhodnutia u neho nastala podstatná zmena pomerov, pretože má zdravotné problémy, v práci utrpel úraz kolena a absolvoval operácie a kvôli tomu nemôže pracovať. Aktuálne otec nemá žiadne príjmy. Otec uzavrel manželstvo a pribudla mu vyživovacia povinnosť k ďalšiemu maloletému dieťaťu.

Z lekárskej správy vyplýva, že otec úraz kolena utrpel dňa 12. 10. 2018 pri práci pre zamestnávateľa H. C. Y., Achern. Jedná sa o diagnózu ruptúra predného skríženého väzu vpravo. Otec absolvoval operačný zákrok - plastiku predného skríženého väzu dňa 27. 11. 2018, ktorá prebehla bez komplikácií. Otec bol v ústavnej liečbe do 30. 11. 2018. Ďalším operáciám sa podrobil dňa 23. 08. 2019 a 23. 01. 2020. Následne mal otec počas 4 týždňov používať barle s opatrným prechodom na plné zaťaženie. Nosenie Mecron dlahy počas dvoch týždňov a kolennej ortézy počas ďalších štyroch týždňov vo voľnom rozsahu pohybu. Od 06. 02. mal nosiť aktívnu pohybovú dlahu na 4 týždne.

Súd prvej inštancie konštatoval, že otec objektívne má zdravotné ťažkosti, ktoré trvajú od 12. 10. 2018, teda od obdobia ešte pred rozhodnutím súdu ohľadne výšky vyživovacej povinnosti k maloletej.

Podľa vyjadrenia otca mal úraz kolena utrpieť počas výkonu práce, avšak súdu prvej inštancie nepredložil žiaden dôkaz, či si v Nemecku uplatňoval nejaké nároky z titulu pracovného úrazu, nároky z poistenia, aký mal príjem alebo náhradu príjmu počas trvania práceneschopnosti, prípadne ako bolo o týchto nárokoch (ak si ich uplatňoval) rozhodnuté príslušnými orgánmi. Podľa oznámenia zamestnávateľa Schleith C. Y. otcovi skončil pracovný pomer uplynutím doby určitej dňa 30. 04. 2019. Následne mal byť až doposiaľ bez práce. Otec súdu nepreukázal ani výšku príjmov, ktoré dosahoval počas vykonávania práce v rámci zamestnania v Nemecku. Pokiaľ ide o výšku výdavkov, dokladoval platenie nájomného v Nemecku vo výške 550,- Eur mesačne + poplatky 120,- Eur mesačne, splátky leasingu motorového vozidla N. SK, s.r.o. po 194,65 Eur mesačne a splácanie hypotekárneho úveru ČSOB, a.s. vo výške úveru 26.370,- Eur. V návrhu otec uviedol, že mal leasing vozidla odstúpiť, k čomu ale nedoložil žiaden doklad. Otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej D. E., nar. XX. XX. XXXX, pričom otcova manželka O. E. sú vyplácané rodinné prídavky v sume 602,10 Eur mesačne.

Súd prvej inštancie konštatoval, že pomery na strane matky a maloletej sa taktiež čiastočne zmenili. Matka býva v súčasnosti sama s dvomi maloletými deťmi v nájomnom mestskom byte. V čase predchádzajúceho konania žila v spoločnej domácnosti s otcom maloletej I. J., ktorý si plnil vyživovaciu povinnosť dobrovoľne bez súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie mal vedomosť z rozhodovacej činnosti, že otec maloletej I. J. (I. J., nar. XX. XX. XXXX) bol po vyhlásení rozsudku v tomto konaní, uznesením zo dňa 05. 03. 2020 vzatý do väzby v trestnej veci sp. zn. 4Tp/19/2020. Matka je stále na rodičovskej dovolenke a má príjmy pozostávajúce iba z rodičovského príspevku a prídavkov na deti. Maloletá Liana navštevuje v súčasnosti 3. triedu základnej školy. Náklady na bývanie má matka v obdobnej výške ako predtým - 182,75 Eur mesačne - nájom, 24,- Eur mesačne - elektrina, 4,64 Eur mesačne koncesionárske poplatky, 22,09 Eur mesačne internet a TV, poplatky za komunálny odpad 69,- Eur ročne za tri osoby. Maloletá je i naďalej sledovaná v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Banská Bystrica, v ambulancii pediatickej reumatológie, pričom má stanovenú diagnózu juvenilná chronická artritída, nedostatok D vitamínu. Maloletá navštevuje aj oftalmologickú ambulanciu v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Banská Bystrica. So zdravotnými problémami maloletej sú spojené jednak výdavky na samotnú liečbu, ako i cestovanie na vyšetrenia. Súd prvej inštancie konštatoval, že výdavky súvisiace s výživou maloletej sa oproti minulosti neznižili, skôr naopak, tieto s vyšším vekom vzrastajú. Osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečuje takmer vo výlučnej miere matka, pričom s otcom sa maloletá stýka len sporadicky, pokiaľ príde na Slovensko, čo malo byť naposledy v období vianočných a novoročných sviatkov. Osobná starostlivosť o maloleté dieťa je taktiež súčasťou plnenia vyživovacej povinnosti a je postavená na roveň finančným plneniam.

Súd prvej inštancie záverom dodal, že otcom uvádzané okolnosti tzn. úraz kolena a následné operácie, uzavretie manželstva, či narodenie ďalšieho dieťaťa, nie je možné považovať bez ďalšieho za dôvody na zníženie výživného na maloletú. Otec nepreukázal, či v Nemecku poberal alebo si uplatňoval nároky na plnenia vyplývajúce z pracovného úrazu, práceneschopnosti, nemocenského či iného poistenia alebo obdobné nároky, ktoré by mu z tohto titulu v Nemecku mali vzniknúť. V prípade ak si takéto nároky uplatňoval a neboli mu priznané, nezdôvodnil z akých príčin a nepripojil príslušné rozhodnutia. Nepreukázal ani obdobia, v ktorých bol uznaný ako práceneschopný a v akom rozsahu došlo u neho k poklesu príjmov oproti obdobiu, kedy bolo rozhodované o výške výživného. Podľa predloženého oznámenia zamestnávateľa Schleith GmbH Baugesellschaft, pracovný pomer skončil uplynutím doby určitej a nie zo zdravotných dôvodov. V súčasnosti podľa poslednej doloženej lekárskej správy by mal byť otec už vo fáze pooperačnej rehabilitácie. Z lekárskejších správ podľa súdu prvej inštancie nevyplývalo, že by úraz mal zanechať trvalé následky v zmysle zníženia schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pokiaľ ide o ďalšie vyživovacie povinnosti na strane otca, otcovi pochopiteľne nie je možné upierať právo na založenie rodiny, avšak nová vyživovacia povinnosť v zásade nemá byť na úkor vyživovacej povinnosti už existujúcej. Každý rodič si musí vopred zodpovedne zvážiť, či bude schopný zabezpečiť aj potreby ďalšej osoby odkázanej na jeho výživu. Skutočnosť, že otec uzavrel manželstvo a narodilo sa mu ďalšie dieťa, nemá vplyv na výšku oprávnených nákladov na výživu jeho skôr narodeného dieťaťa. Ďalšia vyživovacia povinnosť nepredstavuje automaticky, bez ďalšieho, zákonný dôvod pre zníženie výživného vo vzťahu k vyživovacej povinnosti skôr vzniknutej.

Súd prvej inštancie podotkol, že otec spláca leasing motorového vozidla a hypotekárny úver na byt, ktorý vlastní v Banskej Štiavnici, hoci v tomto byte nebyva a uhrádza nájomné v Nemecku. Podľa výpovede matky však otec svoj byt ponúka na prenájom. Táto skutočnosť síce nie je preukázaná iným dôkazom, avšak potenciálna možnosť zabezpečiť si príjem z prenájmu bytu existuje, keďže otec s manželkou a maloletým dieťaťom bývajú stále v Nemecku. Otec uhrádza nájomné spolu s poplatkami vo výške 670,- Eur mesačne, a to napriek tomu, že má možnosť bývať vo vlastnom byte na Slovensku, pričom má byť v Nemecku bez zamestnania a bez príjmov od konca apríla minulého roku. Nepochybné pritom i ostatné náklady na život sú v Nemecku významne vyššie ako na Slovensku.

Podľa názoru súdu prvej inštancie otec na jednej strane nevhodne vynakladá vysoké výdavky a na strane druhej sa domáha zníženia svojej vyživovacej povinnosti, ktorá má pred takýmito výdavkami prednosť. Matka taktiež vypovedala, že pomery na strane otca nie sú tak zlé, ako sa snaží prezentovať, pretože má vedomosť od sestry jeho manželky, ako i zo sociálnych sietí (Instagram), že absolvoval v minulom roku viaceré dovolenky (napr. po svadbe boli s manželkou na Mallorce). Na strane matky a maloletej neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by prípadne odôvodňovali zníženie výživného a takéto rozhodnutie by bolo v zásadnom rozpore s oprávnenými záujmami maloletého dieťaťa vzhľadom na výšku nevyhnutných nákladov na jej výživu. Z uvedených dôvodov neboli splnené zákonné podmienky na zníženie výživného, a preto súd prvej inštancie návrh otca v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, ani žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal priznať.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a jeho návrhu vyhovel v rozsahu, „aký bude mať za oprávnený,“ resp. rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

V odvolaní poukázal na to, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí zohľadňoval iba skutočnosti, ktoré uviedla matka, hoci žiadne zo svojich tvrdení nepodložila dôkazmi. Naopak, on prezentoval nespochybniteľné dôkazy o tom, že na jeho strane došlo k takej zmene pomerov, ktoré oprávňujú zníženie výživného zo 150,- Eur mesačne.

Hoci sa mu stal úraz skôr, ako bolo rozhodnuté o výživnom v decembri 2018, až do ukončenia pracovného pomeru dňa 30. 04. 2019 u neho nedošlo k úplnej strate zárobku, a teda zmena pomerov ohľadne jeho príjmu nastala až po predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom, a to stratou zamestnania, a tým aj sociálnej dávky v práceneschopnosti.

Podľa jeho názoru preukázal to, že zo zdravotných dôvodov nemôže vykonávať prácu v stavebníctve, tento dôkaz súdu doručil síce iba v nemeckom jazyku, avšak aj vzhľadom na ostatné dôkazy je táto skutočnosť dostatočne zrejmalá. To, že zostáva v Nemecku, je podmienené tým, že zdravotné poistenie si platil práve v Nemecku, kde zároveň absolvoval aj prvú operáciu a rehabilitácie, a preto je pochopiteľné, že až do stabilizácie svojho zdravotného stavu chcel absolvovať aj ďalšiu liečbu v Nemecku. Čo sa

týka možnosti získania prípadného majetkového prospechu za ujmu na zdraví, ktorú utrpel počas práce, mal za to, že sa jedná o špekulácie súdu prvej inštancie, ktoré sa nezakladajú na žiadnych dôkazoch ani relevantných zisteniach. Faktom je, že pôvodný zamestnávateľ dobrovoľne pracovný úraz nepriznal a dobrovoľne mu teda ani žiadne finančné plnenia nedáva a tieto nezískava ani prostredníctvom verejnoprávnych inštitúcií. Úvaha súdu prvej inštancie je v tomto smere čisto hypotetická a nemá žiadny základ ani vo vykonanom skutkovom dokazovaní, ani v nemeckom sociálnom zabezpečení (súd prvej inštancie v odôvodnení neuviedol žiadne právne skutočnosti, ktoré by otca oprávňovali na finančné príspevky podľa práva SRN).

Mal za to, že jednoznačne preukázal nepriaznivú zmenu majetkových pomerov na svojej strane, taktiež preukázal ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ktorá vznikla až po pôvodnom rozsudku (pričom príjem jeho manželky nepokryva ani náklady na bývanie v Nemecku a po odchode z Nemecka tento príjem zanikne). Matka nepreukázala žiadne zo svojich tvrdení týkajúcich sa jeho.

Podľa jeho názoru súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne zmeny pomerov na jeho strane, ako aj nesprávne posúdil, kedy došlo k zmene týchto pomerov. Taktiež nesprávne právne posúdil vznik jeho novej vyživovacej povinnosti na jeho doterajšiu vyživovaciu povinnosť. Aj vzhľadom na súčasný stav v spoločnosti s ohľadom na jeho pracovné možnosti po úraze je zrejmé, že bude mať aj po návrate z Nemecka na Slovensko veľmi limitované možnosti zamestnania a rozhodnutie súdu prvej inštancie tak do značnej miery poškodzuje oprávnené záujmy jeho ďalšieho dieťaťa.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca považoval rozsudok súdu prvej inštancie za správny.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že v plnom rozsahu súhlasí s rozsudkom súdu prvej inštancie. Podľa jej názoru sa u otca nezmenili jeho majetkové pomery, pretože vlastní dvojizbový byt na ulici L. Exnára v Banskej Štiavnici, ktorý prenajíma za 320,- Eur mesačne, avšak k nájomnej zmluve matka maloletého nemá prístup. Otec stále vlastní automobil tov. zn. Audi, o ktorom tvrdil, že ho musel predať. Otec popri dobre platenej PN v Nemecku pracuje a je disponentom viacerých účtov. Mala za to, že otec je schopný plniť si svoje vyživovacie povinnosti v plnej výške.

5. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky poukázal na to, že matka neuviedla žiadne skutočné fakty o jeho finančnej situácii a rovnako neuviedla ani skutočnosť finančnej situácii z jej strany.

Jeho zranenie nebolo uznané ako pracovný úraz, a teda nemá nárok na žiadne nemocenské dávky. Zdravotná poisťovňa mu hradí len rehabilitácie a cestovné. Bola mu určená diagnóza chronická nestabilita pravého kolena, pričom jeho liečba bola ukončená ku dňu 10. 07. 2020. Predbežným posudkom, bolo určené zníženie pracovnej schopnosti o 30 %. Momentálne čaká na rozhodnutie znalca. Od 01. 05. 2019 je nezamestnaný a nepoberá ani žiadne dávky v nezamestnanosti. Na úrade práce sa zaregistroval, ale po ozrejmnení situácii s jeho kolenom, že momentálne nie je schopný hľadať si novú prácu, ho s úradu odhlásili. Takže jeho momentálny príjem je od 01. 05. 2019 0,00 Eur. V súčasnej dobe žije len z rodičovského príspevku a príspevku na deti, ktoré sú vyplácané jeho manželke. Nakoľko má ešte jednu dcéru, ktorá má momentálne 9 mesiacov a rýchlo rastie, je potrebné pre to kupovať častejšie oblečenie, taktiež je potrebné kupovať každé dva týždne plienky. Aktuálne mu pribudli ďalšie náklady, pretože s manželkou čaká ďalšie dieťa a pri každej kontrole u gynekológa, kedy berú manželke krv, alebo robia nejaké testy sa platí suma od 30,- Eur do 60,- Eur. Pretože je v takejto ťažkej finančnej situácii, neplatí autoleasing, avšak požiadal o dočasný odklad splátok.

K tvrdeniu matky, že je vlastníkom bytu, na ktorom má prihlásene trvalé bydlisko, nie je to pravda, pretože byt až do vyplatenia úveru patrí banke, takže vlastníkom bytu nie je. V Nemecku mal vytvorený účet v banke Volksbank, kde sa postupne dostal do mínusu a účet mu zablokovali, v súčasnosti už neexistuje. Na Slovensku má len jeden účet, v ČSOB.

Auto, na ktoré platil leasing, bolo uvedené na viacerých inzertných portáloch, pretože chcel odstúpiť od leasingu. Pretože sa mu ho však nedarilo predať kvôli zlému technickému stavu a vysokej sume, ktorú treba za auto ešte doplatiť, auto využívala jeho sestra, ktorá zaplatila aj viacero splátok. Momentálne je na auto schválený odklad splátok na pol roka.

Poukázal na to, že matka má v súčasnej dobe životného partnera, ktorý s ňou žije v spoločnej domácnosti a prispieva jej na mesačne náklady spojené s bývaním. Maloletá O. v súčasnosti nebýva v jednej domácnosti s matkou, býva u svojich starých rodičov, s ktorými je v pravidelnom kontakte a už niekoľkokrát u nich doma maloletú navštívil, preto matka má už niekoľko mesiacov nemá žiadne náklady na maloletú. Matka je zamestnaná vo FALCO SK s.r.o., čo výrazne mení jej finančnú situáciu. Podľa jeho názoru matka dáva všetky peniaze na dlhy, drogy, alkohol, cigarety a diskotéky.

Na maloletú neprispieva len 50,- Eur, posiela jej z Nemecka prostredníctvom pošty aj oblečenie, školské pomôcky. Pretože v Nemecku mu plynie výpovedná lehota na byt do 30. 09. 2020, vracia sa na Slovensko a v budúcnosti keď sa jeho finančná situácia zlepší a bude mať vhodné bývanie, chce požiadať aj o striedavú starostlivosť o maloletú O..

Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd prihliadal na jeho ťažký zdravotný stav, ktorý vie podložiť dôkazom a aj na to, že s manželkou čaká ďalšie dieťa, a teda mu pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení v vyjadrení otca uviedol, že dôvody na základe ktorých súd prvej inštancie rozhodol, považuje za správne.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

8. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného aplikujúc ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine s poukazom na to, že otcom uvádzané okolnosti tzn. úraz kolena a následné operácie, uzavretie manželstva či narodenie ďalšieho dieťaťa nie je možné považovať bez ďalšieho za dôvody na zníženie výživného na maloletú. Súd prvej inštancie zistil, že pracovný pomer otca u zamestnávateľa Schleith GmbH Baugesellschaft, Achern skončil uplynutím doby a nie zo zdravotných dôvodov. Z lekárskeho správy súd prvej inštancie nezistil, že by úraz otca mal zanechať trvalé následky v zmysle zníženia schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Podľa názoru súdu prvej inštancie uzavretie manželstva a narodenie ďalšieho dieťaťa nemá vplyv na výšku oprávnených nákladov na výživu jeho skôr narodeného dieťaťa. Súd prvej inštancie mal za to, že pomery na strane matky a maloletého dieťaťa sa zmenili, pretože matka býva v súčasnosti sama s dvomi maloletými deťmi v nájomnom mestskom byte. V čase predchádzajúceho konania žila v spoločnej domácnosti s otcom mal. I. J., ktorý si plnil vyživovaciu povinnosť dobrovoľne bez súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie konštatoval, že aj výdavky súvisiace s výživou maloletej O. s vyšším vekom vzrástli.

9. Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Odvolací súd konštatuje, že Zákon o rodine explicitne neviaže možnosť zmeny výšky pôvodne určeného výživného na splnenie podmienky „podstatnej a závažnej zmeny pomerov,“ ale (len) na preukázanie splnenia podmienky „zmeny pomerov.“ Napriek tomu, vzhľadom na konštrukciu tejto okolnosti ako výnimky zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, sa vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a prípustné reparať právoplatné súdne rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch. V zmysle záverov aplikačnej praxe preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti) tak, ako boli zistené v príslušnom spisovom materiáli vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu rozhodnutiu. Tým je odôvodnená požiadavka na dôkladné zistenia a opisy skutkovej situácie v rámci konaní o výžive. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu. Z uvedeného je zrejmé, že k zmene výšky pôvodne určeného výživného môže dôjsť v prípade, ak dôjde k zmene

pomerov „závažnejšieho charakteru,“ pričom k takejto zmene môže dôjsť na strane oprávneného alebo povinného, prípade na strane obidvoch.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanej veci súd prvej inštancie náležitým spôsobom nezistil relevantnosť zmeny pomerov u otca. Na strane povinnej osoby súd musí totiž skúmať, porovnávať a preukázať zmenu pomerov, prípadne dôjsť k záveru, že k zmene pomerov (ne)došlo v súvislosti s porovnaním s príjmami povinnej osoby, počtom vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu a pod.. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok. Pri zmene pomerov musí súd vždy prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov. Pri zmene pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy.

14. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že z rozsudku súdu prvej inštancie absentuje porovnanie príjmov otca v rozhodnom období (t.j. od 01. 02. 2019 do rozhodnutia súdu prvej inštancie) s príjmami otca v čase predchádzajúcej úpravy výživného s poukazom na rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 20P/14/2018-45 zo dňa 13. 12. 2018, z ktorého vyplýva: „Pokiaľ ide o výživné na maloletú, súd vychádzal z faktu, že pokiaľ otec bol v októbri roku 2017 schopný prispievať na dcéru mesačne sumou 70,- Eur, v takejto sume na ňu prispieva aj v súčasnosti a pokiaľ je otec (ako uvádzala matka) od decembra 2017 zamestnaný v Nemecku, tak je v jeho možnostiach a schopnostiach pri matkou uvádzanom príjme 18,- Eur za hodinu a absencii iných vyživovacích povinností (čo je zrejme aj z údajov Registra obyvateľov SR) prispievať na dcér adekvátnym výživným zodpovedajúcim jej potrebám, a to vo výške 150,- Eur mesačne.“

15. Súd prvej inštancie sa ďalej nevysporiadal s podstatnými okolnosťami pri určení (zniženeho) výživného, t.j. nezistil adekvátnym spôsobom aktuálny priemerný čistý príjem otca (vychádzajúc z obdobia rozhodného pre určenie zníženého výživného), pričom z obsahu spisu nie je možné zistiť aktuálne majetkové pomery otca, keďže absentujú výpisy z účtov otca v rozhodnom období, potvrdenie o príjme otca počas trvania pracovného pomeru v rozhodnom období vrátane príjmu otca počas trvania pracovnej neschopnosti.

16. Odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle čl. 6 CMP súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania (§ 30 CMP), aby zistil skutočný stav veci, pričom vyšetrovací princíp v mimosporovom konaní neneguje procesnú aktivitu účastníkov konania v zmysle ustanovenia § 32 ods. 1, 2 CMP.

17. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie mal pri skúmaní aktuálnych pomerov otca vyzvať otca na predloženie listinných dôkazov: 1/ výpisov z účtov otca v rozhodnom období, potvrdenie o príjme otca počas trvania pracovného pomeru v rozhodnom období, potvrdenie o príjme otca počas trvania pracovnej neschopnosti, 2/ z ktorých by vyplývala skutočnosť, že po skončení pracovného pomeru otec nemohol, resp. nemôže kvôli zdravotnému stavu vykonávať žiadnu pracovnú činnosť, 3/ týkajúcich sa podania žiadosti otca o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie na príslušný úrad práce; rozhodnutie úradu práce o žiadosti otca o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie, 4/ listov vlastníctva preukazujúce vlastníctvo otca k nehnuteľnostiam.

18. Odvolací súd konštatuje, že skúmanie komplexných majetkových pomerov účastníkov je z hľadiska rozhodovania súdu zásadnou okolnosťou, a teda je potrebné túto zásadnú skutočnosť preukázať náležitým, objektívnym spôsobom. Keďže súd prvej inštancie týmto spôsobom nepostupoval, je možné konštatovať, že nedostatočne zistil skutočný stav potrebný pre objektívne a správne rozhodnutie vo veci.

19. Odvolací súd sa ďalej nestotožňuje s argumentáciou prvoinstančného súdu týkajúcou sa vzniku jeho ďalšej vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že vznik ďalšej vyživovacej povinnosti je relevantnou skutočnosťou, majúcou vplyv na určenie vyživovacej povinnosti. V konečnom dôsledku, úlohou súdu je spravodlivo chrániť záujem maloletých detí vo všeobecnosti, teda nie len toho maloletého dieťaťa, ktoré je účastníkom konkrétneho súdneho konania, ale musí prihliadať i na záujem toho dieťaťa, na ktoré má rozhodnutie nepriamo vplyv. Bolo by predsa v rozpore s akoukoľvek zásadou spravodlivosti, kedy súd jednostranne zohľadňoval len záujem toho

dieťaťa, ktoré je účastníkom konania a na záujmy ďalšieho dieťaťa, respektíve detí povinného rodiča by neprihliadal.

20. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušiť, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

21. Súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní postupovať vo vyššie naznačenom smere, t.j. zistí, či došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa a rodičov, či došlo k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam, pričom okrem hore uvedených skutočností zistí výšku mesačných nákladov na maloleté dieťa v súvislosti s aktuálnymi potrebami maloletej; aktuálne majetkové pomery a zárobkové schopnosti a možnosti rodičov (subjektívne a objektívne podmienky); ich životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností a ich výšku; plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej je dieťa členom. Následne súd prvej inštancie opätovne rozhodne o návrhu otca o znížení výživného na maloletú.

22. Zároveň odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 51 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších právnych predpisov, podľa ktorého súd priberie prekladateľa aj na preklad listinných dôkazov predložených do súdneho spisu účastníkmi konania vyhotovených v inom ako štátnom jazyku s výnimkou českého jazyka.

23. „Pre spôsobilosť listiny byť dôkazným prostriedkom nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny alebo jej odpis alebo fotokópiu. Aj fotokópia listiny je spôsobilá byť vykonaná ako dôkaz zákonom predpokladaným spôsobom. V prípade vykonania dôkazu fotokópiou listiny možno len zväziť jej dôkaznú silu. (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 9/2005). Iná je situácia, pokiaľ ide o vykonávanie dôkazu listinou, ktorá je napísaná v inom ako štátnom jazyku. V takom prípade je súd povinný najskôr pribrať prekladateľa na preklad listinných dôkazov predložených do súdneho spisu účastníkmi konania vyhotovených v inom ako štátnom jazyku s výnimkou českého (§ 51 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy). Uvedenú povinnosť má súd bez ohľadu na to, či dôkaz listinou vykoná alebo ho nevykoná, pretože právom účastníka je vyjadriť sa k návrhom na dôkazy, t.j. či a prípadne z akých dôvodov súd má alebo nemá určitý dôkaz vykonať (§ 123 O.s.p.; aktuálne Čl. 9 CSP- poznámka odvolacieho súdu). O (ne)vykonaní dôkazu rozhoduje súd a preto týmto postupom sa účastníkovi nemôže odňať právo konať pred súdom.“ (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2013, sp. zn. 7 Cdo 16/2013)

24. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

25. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).